

Cofnodion

Pwyllgor Gwasanaethau Democrataidd

Dyddiad: Dydd Iau, 8 Tachwedd 2018

Amser: 10.00 am

Bresennol: Cyngorwyr C Ferris (Cadeirydd), C Evans, M Evans, Y Forsey, I Hayat, R Hayat, K Thomas and T Watkins

Yn bresennol:

Ymddiheuriadau: Cyngorwyr L Lacey

1 **Datganiadau o Fuddiant**

Dim wedi'u derbyn.

2 **Cofnodion y cyfarfod (ydd) diwethaf**

Roedd gwallau teipio wedi'u hamlygu ar dudalennau 3 a 4.

Cytunwyd:

Cymeradwyo'r Cofnodion yn amodol ar yr uchod.

3 **Panel Annibynnol Cymru ar Gydabyddiaeth Ariannol: Adroddiad Blynyddol Drafft**

Cyflwynwyd Adroddiad Blynyddol drafft Panel Annibynnol Cymru ar Gydabyddiaeth Ariannol i'r Pwyllgor a gwahoddiwyd ef i drafod ymateb Cyngor Dinas Casnewydd fel rhan o'r broses ymgynghori.

Panel Annibynnol Cymru ar Gydabyddiaeth Ariannol oedd y corff â'r dasg o bennu lefelau cydnabyddiaeth ariannol ar gyfer cynghorau yng Nghymru. Bob blwyddyn, byddai'n cyhoeddi Adroddiad Blynyddol Drafft gan ei gylchredeg i'r pwyllgor am sylwadau.

Yn unol â gofynion Adran 147 Mesur Llywodraeth Leol (Cymru) 2011 ("y Mesur"), cyhoeddwyd Adroddiad Blynyddol drafft y Panel, gan gynnwys cynigion a fyddai'n effeithiol ar gyfer blwyddyn 2019-2020 y Cyngor, ar ei wefan.

Byddai'r ymgynghoriad yn dod i ben ar 27 Tachwedd 2018. Byddai adroddiad terfynol Panel Annibynnol Cymru ar Gydabyddiaeth Ariannol yn cael ei gyhoeddi ym mis Chwefror 2019.

Nodwyd crynodeb o'r newidiadau arfaethedig, a rhai ymatebion awgrymedig, yn yr adroddiad.

Roedd y Cadeirydd ynghyd â Phennaeth y Gwasanaethau Democrataidd wedi cyfarfod â'r panel yng Nghaerdydd yn ddiweddar. Amlinellodd Pennaeth y Gwasanaethau Democrataidd y codiad arfaethedig ar gyfer cyflogau a gododd i 1.97% i £268 y cynghorydd ynghyd â chodiad i Aelodau Gweithredol mewn ymateb i adborth yn dilyn etholiadau gan gynghorwyr mewn amrywiol awdurdodau.

Talwyd Lwfansau Penaethiaid Dinesig ar raddfa ar wahân ac er bod disgresiwn o hyd ynghylch a ddylid talu'r Pennaeth a'r Dirprwy Dinesig ai peidio, byddai'n cael ei nodi ym mand 3 a 5 yn y drefn honno.

Cafwyd trafodaeth ynghylch swyddogaeth y Maer. Eglurodd Pennaeth y Gwasanaethau Democrataidd nad oedd gan bob cyngor Faer, felly nid oedd rhaid i Bennaeth Dinesig fod yn Faer.

Dywedodd y Cadeirydd y byddai'r cynnydd yn golygu bod taliadau i Gynghorwyr yn ôl yn unol â threfniadau 2010.

Cyfeiriodd Penderfyniad 6 a 7 at fynediad ffôn digonol a'r ffaith y dylid darparu'r cyfleuster hwn i bob cynghorydd. Ar hyn o bryd, roedd ffonau symudol yn cael eu rhoi i uwch ddeiliaid swyddi penodol, ond roedd ein trefniadau ar gyfer bodloni'r elfen hon o'r penderfyniadau yn cael eu hadolygu ar hyn o bryd, gan gynnwys cynnig i roi dyfeisiau llechen i bob Aelod i'w gefnogi yn ei rôl.

Trafodwyd darparu band eang yn fyr hefyd. Yn sgil y ffaith bod cynghorwyr wedi bod yn defnyddio eu band eang eu hunain heb unrhyw gost ychwanegol yn fwy diweddar, roedd yr opsiwn ar waith ond nid yn ofyniad i lawer o gynghorwyr.

Cytunwyd:

Cytuno ar yr ymateb arfaethedig gan Gyngor Dinas Casnewydd fel rhan o'r broses ymgynghori.

4 Trafodion Mân Eiddo ar gyfer Asedau Eiddo'r Cyngor

The Gofynnwyd i'r Pwyllgor ystyried argymhell i'r Cyngor fabwysiadu polisi i bennu Trafodion Mân Eiddo drwy ddirprwyo awdurdod i Swyddogion.

Ar hyn o bryd penderfynwyd ar yr holl gaffaeliadau a gwarediadau eiddo gan yr Aelod Cabinet dynodedig. Arweiniodd hyn at ohirio mân faterion a llawer o amser rheolwyr ac Aelodau yn cael ei ymrwymo i brosesu trafodion o'r fath. Yn flaenorol, mabwysiadodd y Cyngor bolisi i reoli mân faterion drwy weithdrefn symlach, a ddirprwywyd i Brif Swyddogion. Cynigiwyd ailgyflwyno system o'r fath.

Roedd yr Aelodau o'r farn bod yr amser a gymerodd i'r eiddo hyn fynd drwy'r broses yn hirach a chymeradwyon nhw'r newid i'r cynllun dirprwyo. Roedd hyn ar yr amod bod aelodau ward yn ymwybodol o'r penderfyniad dirprwyedig.

Awgrymwyd y gellid cyhoeddi cofrestr o'r rhestr o fân eiddo er gwybodaeth. Fodd bynnag, roedd pryder y dylai'r Aelod Cabinet ymwneud mewn rhyw ffordd â thrafodion ariannol preifat a allai arwain at Gyngor Dinas Casnewydd yn colli arian. Fodd bynnag, sicrhodd Newport Norse fod gwerth am arian ar waith, byddai Swyddogion a Norse yn cytuno ar y telerau gwerthu yn y lle cyntaf. Rheolwyd y broses wedyn gan Reolau Sefydlog eraill.

Roedd yr Aelodau wedi cytuno i'r mân faterion a amlinellwyd yn yr adroddiad, ond byddai angen hysbysu cynghorwyr am unrhyw bryniannau mwy. Dywedodd y Swyddog Monitro y byddai'r trafodion pwysicach yn mynd i'r Aelod Cabinet. Yn gyffredinol, byddai pris y farchnad yn cael ei adlewyrchu mewn trafodion, fodd bynnag, ni warantwyd prisiau bob amser, er y byddai pris y farchnad ar y gofrestr asedau.

Cyfeiriodd yr Aelodau at brynu tir ym Mhilogwenlli a'r peryglon posibl pe bai rhai trafodion yn cael eu dirprwyo i swyddogion.

Gofynnodd yr Aelodau a fyddai aelodau ward heb gael gwybod am werthiannau preifat.

Nid oedd y rhain fel arfer yn cael eu negodi gan eu bod naill ai drwy arwerthiant neu dendro preifat. Mewn achosion eraill, efallai y bydd cynghorwyr yn cael gwybod yn gyfrinachol pe bai angen iddynt wybod.

Cafwyd trafodaeth ynghylch eiddo â gwerth blynyddol, cyn belled nad oedd ganddo werth blynyddol o fwy na £1,000 yna byddai'n cael ei ddirprwyo. Byddai unrhyw beth uwchben y gost honno'n mynd at Aelod Cabinet am benderfyniad.

Ategodd yr Aelodau yr hoffent gael mwy o wybodaeth am unrhyw drafodion o fewn eu wardiau, boed yn fawr neu'n fach, gan mai dim ond ar adeg y pryniant y cafwyd gwybodaeth ac nid cynt.

Gofynnodd yr Aelodau hefyd pwy fyddai'n penderfynu gwerthu'r tir. Hwn fyddai'r Pennaeth Gwasanaeth, a byddai'n cael ei anfon ymlaen wedyn at yr Aelod Cabinet dros Asedau, unwaith eto, gyda'r newidiadau i'r cynllun dirprwyo, byddai materion llai yn cael eu dirprwyo i swyddogion.

Awgrymodd y Cadeirydd i'r pwyllgor ei bod yn ymddangos bod y rhai a oedd yn bresennol yn cytuno mewn egwyddor i'r adroddiad ac y byddai'n well ganddynt wybodaeth yn hytrach nag ymgynghori yn gyffredinol. Ategwyd gan y Cadeirydd fel yr amlinellwyd yn yr adroddiad y byddai swyddogion cyfrifol yn hysbysu cynghorwyr ward. Cytunwyd yn gyffredinol y byddai'n cryfhau'r broses gyda'r cafeat yn ei lle y byddai ymgynghoriad yn cael ei gynnal gydag aelodau ward mewn achosion priodol.

Gofynnwyd am eglurder yn yr adroddiad i gyfeirio at unrhyw drafodyn o dan £10,000 o werth ariannol a allai fod yn werth rhywbeth i'r Cyngor. Byddai hyn yn cael sylw yn y materion yn y ddirprwyaeth arfaethedig.

Cytunwyd:

Argymhell bod y Cyngor yn mabwysiadu'r polisi ar gyfer Trafodion Mân Eiddo a nodwyd yn yr adroddiad hwn i gyflymu a symleiddio trafodion mân eiddo a lleihau costau rheoli, gyda'r amodau canlynol § £1,000 oedd y gwerth blynyddol

- § Byddai £10,000 yn werth cap awgrymedig
- § Ymgynghori ag aelodau ward ar bob mân drafodyn eiddo dan y cynllun dirprwyo
- § Cyflwyno diweddariad mewn cyfarfod yn y dyfodol ar sut y byddai'r wybodaeth yn cael ei dosbarthu i aelodau ward

5 Cymorth i Gynghorwyr wrth gyflawni eu gwaith ward - cyflwyniad

Rhoddodd Pennaeth y Gwasanaethau Democrataidd gyflwyniad i'r Aelodau yn amlinellu cynnydd ar ei adolygiad o'r cymorth a roddir i gynghorwyr ward wrth gyflawni eu gwaith. Cynhaliwyd arolwg galwad am dystiolaeth yn ystod yr haf, a derbyniwyd 19 o ymatebion.

Dangoswyd graffiau yn nodi ymatebion a dderbyniwyd i gwestiynau yn yr arolwg i'r Aelodau, fel Dulliau Cyfathrebu a ddefnyddir yn aml, gan gynnwys galwadau ffôn, cyfryngau cymdeithasol, cymorthfeydd ward ac ati. Gwahoddwyd adborth hefyd gan swyddogion cymorth cyfarfodydd ward.

Byddai'r wybodaeth hon yn cael ei bwydo i mewn i'r adolygiad a fyddai'n cynnwys gweithio ar becyn cymorth i gefnogi'r Aelodau wrth gyflawni eu holl waith ward. Trefnwyd diweddariad pellach ar gyfer cyfarfod nesaf y Pwyllgor.

6 Dyddiad y Cyfarfod Nesaf

Byddai'r cyfarfod nesaf yn cael ei gynnal ddydd Iau 14 Chwefror 2019 am 10am yn Ystafell Bwyllgor 1.